

The School Times

**«МИ—НАЩАДКИ
ПЕРЕМОЖЦІВ!
ПАМ'ЯТАЄМО!
ПРИЩАЄМОСЬ!»**

У номері:

- 9 травня: історія і значення;
- спогади ветерана;
- привітання зі святом.

9 ТРАВНЯ: ІСТОРІЯ І ЗНАЧЕННЯ СВЯТА

Друга світова війна почалася 1 вересня 1939 року і тривала до 2 вересня 1945 року. Третій Рейх окупував Польську Республіку, а 17 вересня до цих дій долучився Радянський Союз. Друга світова війна значно вплинула на долю людства. В ній брала участь 61 країна, а воєнні дії відбувалися на території 40 держав. Загальне число загиблих під час Другої світової складає близько 65-70 млн осіб.

Україна у Другій світовій війні

У Другій світовій війні загинув майже кожен другий українець. 2,5 млн людей вивезли на примусові роботи до Німеччини. Війна зруйнувала більшість великих та малих міст України. Без даху над головою залишилося близько 10 млн осіб. Україна постраждала більше, ніж будь-яка інша країна Європи.

Червоний мак – символ 9 травня

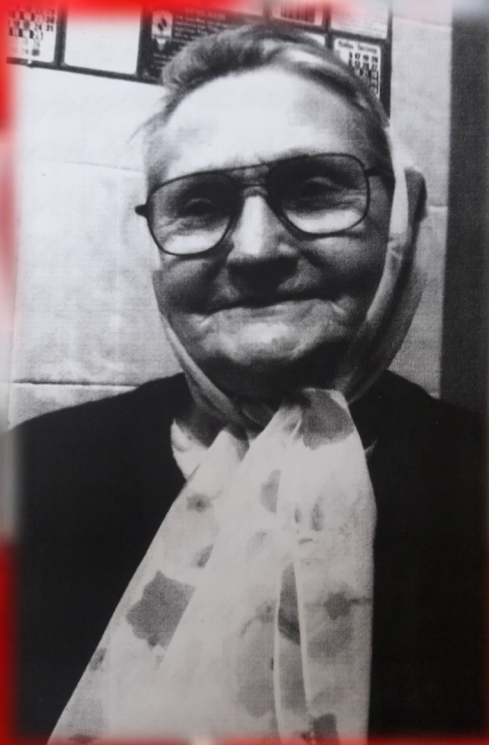
В Україні офіційним символом святкування Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 9 травня, як і Дня пам'яті та примирення 8 травня, стала квітка червоного маку. Насправді це загальноприйнятий у світі символ жертв усіх військових і цивільних збройних конфліктів.

Червоний мак в Україні почав застосовуватися у власній стилізації, розробленій харківським дизайнером Сергієм Мишакиним. Графічне зображення є своєрідною алюзією: з

одного боку малюнок уособлює квітку маку, а з іншого - кривавий слід від кулі. Поруч із квіткою зазвичай розміщуються дати 1939-1945 рр. - це початок і закінчення Другої світової війни, а також гасло «Ніколи знову».

1939
1945

**НІКОЛИ
ЗНОВУ**

СПОГАДИ

Олейник Олександри Георгіївни,
1938 р.н.

Мені йшов третій рік, коли почалася війна. Я жила тоді в гуртожитку на вулиці Миру з мамою і старшою сестрою Раїсою. Батька відразу забрали на фронт. Було дуже страшно. Ми спали головою до вікна, щоб відразу почути звуки тривоги про бомбування. І як тільки завивала сирена, ми бігли в підвал будинку, там був притулок. І сиділи там до ранку. Не було ні води, ні їжі, і люди вирушали на Роганське поле в пошуках їжі. Німці, побачивши такі спроби, розстрілювали на місці. Але голод перемагав страх. У розпачі ми з мамою, сусідкою тіткою Галею і трьома її дітьми вируши-

Нас п'ятеро дітей посадили в тачку, а дорослі йшли пішки. Добиралися все літо, а то і довше. По дорозі обмінювали одяг, посуд та іграшки на їжу. Так що після прибуття в Черкаську область, село Житники, у нас не залишилося ні речей, ні іграшок, ні самої тачки. Замість ляльок ми бавилися черв'яками та жуками. Прихистили нас в невеликому будинку. Часто у нас зупинялися німці. Вечорами вони влаштовували застілля. Чого тільки там не було: консерви, ковбаси, м'ясо, мед, масло, шоколад - все те, про що ми тільки мріяли. Якось нас навіть пригостили булочками. Але в основному ми сиділи і ковтали слинки. Пам'ятаю, коли вони добряче напивалися, я злазила з печі і хапала зі столу хліб або шоколад, - до чого могла дотягнутися. Так, було страшно, і німці могли вбити за такі витівки, але, знову-таки, голод був сильнішим за страх.

Через рік ми перебралися в порожню хату в кінці села. Сірників у людей не було, і вранці нас посилали за вуглинками. І ось я йшла, несла вуглинки, а на мене напала величезна собака. Благо, німці побачили це і застрелили собаку, а мене повели до свого лікаря, і він лікував мене від укусів.

Ще в нашій хаті були величезні, страшні щури, тому мама, йдучи, строго-настрою забороняла нам з сестрою злазити з печі. Ще в нашій хаті були величезні, страшні щури, тому мама, йдучи, строго-настрою забороняла нам з сестрою злазити з печі. Але піч була сильно висока для них.

Наша мама в'язала хустки та інший одяг. А потім обмінювала вироби на продукти. Це допомагало нам не померти з голоду. А одного разу мама принесла нам іграшку. Це була невелика м'яка кішка. Мама виміняла її за буханку хліба. Більше іграшок у нас не було. Вони з'явилися у нас через довгий час після закінчення війни.

Мама, йдучи, завжди закривала нас на замок. Ну, а ми чекали її на печі. І ось одного разу, коли ми в черговий раз залишилися самі (мені вже було 4 роки), в будинку почалася пожежа. Іскра від печі потрапила на солому, і вибухнуло полум'я. Ми плакали, кричали, стукали у вікна. Сестра намагалася загасити вогонь, але було занадто багато диму, ми задихалися. Потім Раїса підійшла до дверей, штовхнула - і диво двері виявилися незамкненими. Так ми і врятувалися. Незабаром пожежу загасили сусіди. Все село тоді захоплювалося, що мама забула закрити двері. Це було справжнє диво. З тих пір мама ніколи не замикала нас.

Пам'ятаю як ми, дітвора, ходили в ліс, збирати волоські горіхи, яблука, трави - кислиці, попури, калачики. Це було нашою їжею влітку. А ще проходили війська, але вже не німецькі. Це були чи чехи, чи словаки. І солдати знущалися над нашими жінками. Коли вони заходили до нас в будинок, мама ховалася під ліжку, а нам веліла говорити, що ми вдома самі.

У селі не було засобів зв'язку і про закінчення війни ми дізналися, коли в кінці травня 1945 року, люди стали повертатися в свої будинки, які ми зайняли. А ми поїхали до родичів в Тульську область. Їхати довелося на даху вагона поїзда. Всі поїзди були переповнені людьми, а люди були переповнені радістю.

Забути подвиги наших ветеранів просто неможливо. На жаль, з року в рік учасників у Другій світовій війні залишається все менше, і кожен українець зобов'язаний дякувати їм за мирне небо над головою і говорити щирі привітання з 9 травня та із Днем перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 років. Тож вітаємо всіх ветеранів з цим важливим та незабутнім днем!

Вже стільки літ і стільки зим,
Як відгримів той бій кривавий,
Вони ж ще там, на полі слави,
Уклін їм, мертвим і живим!
Спасибі вам, сиротам,
Вітчизни – матері сини!
Немає правди у війні,
Вона лиш в мирі та любові!
Зупинись, прислухайся на мить -
Кричать з вогню і мати, і дитина,
Хай буде мир, хай більше не горить
У пеклі війн твоє життя, людино!

1939
1945

**НІКОЛИ
ЗНОВУ**